

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

7. Quando debet elici actus contritionis ab eo sive Laico, sive Sacerdote, qui urgente necessitate, sine confessione ad Eucharistiam accedit.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

dubio, & in pœnis benignior interpretatio faciendâ est l. interpretatione, & l. si Præses ff. de pœnis. c. in pœnis de reg. iur. in 6. traditque Sayrus lib. 3. clavis, c. 7. num. 29. & Sanchez ibid. n. 66. His ex doctrina eorundem, qui in nostro casu nobiscum non sunt, positâ, sic subsumo: Illa verga Concilij, quamprimum confiteatur, dubia sunt, an importent præceptum, an consilium, ergo consilium. Rursus eadem verba possunt commodissime intelligi de obligatione veniali: ergo non de mortali.

§ 1. Tertio, quia optabile est, ut enixè optat Navar-
rus in Summa c. 23. n. 62. in fine, à legislatoribus nemi-
nem obligari ad peccatum: & iuvat tot humanas leges
sub præcepto obligantes diminueret, ne tanta præcepto-
rum multitudine Hebræis peiores efficiamur, quare
hoc, de quo agimus præceptum, etiam diminueret operæ
pretium est. Nec Navarri solum est ejusmodi delide-
rium, sed S. Augustini, sed S. Thomæ: cœquos autem
Doctores, quæ sapientiæ lumina nomino, cum hoc ap-
pello? Audi Sanctum Thomam p. 2. q. 107. art. 4. in corp.
In quibus quidem legibus humanis, etiam Augustinus q.
119. c. 9. ait esse moderationem attendendam, ne conver-
satio fidelium onerosa reddatur. Hæc S. Thomas Et paulo
post tolerabiliorem vocat Iudæorum conditionem
quam illius Ecclesiæ, in qua legum moderatio non adfuit.

§ 2. Nec obstant rationes in oppositum n. 47. addu-
ctæ. Non prima: quia scilicet Missale Romanum loco il-
lius quamprimum confiteatur, habet quamprimum debet
confiteri: non obstat inquam. Primum, quia ipsemet Delugo
in eodem tomo de Eucharistia, disp. 20. sect. 4. n. 104. ait
Missalis Romani rubricas, regulas, seu dispositiones non
obligare ad mortalem, nisi aliquid contineant, quod vel
ratione materiæ, vel aliunde grave sit. Secundò, quia
quamvis Valsquez & Sanchez adducti à Castrop. disp. 1.
de leg. p. 9. num. 1. docent per illud verbum debet, im-
portari in legibus necessitatem præcepti mortalis, tam-
en aliqui quos tacito nomine citat idem ibidem, neg-
gant, & solum per illud concedunt importari debitum
convenientiæ, & honestatis. Secundum hos igitur Do-
ctores, verbum illud debet confiteri in Missali positum,
obligationem mortalem minimè denotabit. Sane, quod
hoc verbum debet non indicet grave saltem præceptum,
inde mihi persuado: quia invenire solidum discrimen
ignoro, cur verbum oportet, non ostendat obligationem
gravem, ut docent ipsimet Valsquez, Sanchez, quos citat
sequiturque Castrop. de leg. disp. 1. p. 9. n. 2. ostendat verò
illud verbum debet? Nonne petinde est dicere oportet
quamprimum confiteri, ac debet quamprimum confiteri;
Rationabilis ergo, licet minus verè; aliqui apud S. a.
lex. n. 6. & apud Sanchez, lib. 6 in dec. c. 4. n. 37. tum illud
debet, tum illud oportet gravem obligationem æquè
importare existimantur.

§ 3. At, inquit, cum adversariis, quos citat sequi-
turque Bon. disp. 1. q. 1. p. 7. §. 4. n. 9 de levitate verbi, opor-
tet colligimus ex sacris litteris; & Canonibus. Instat
omnium sit illud Danielis; non oportet nos de hac re res-
pondere tibi: & illud distinct. 4. canon. Non liceat ubi dici-
tur, non oportere Clericos, vel Religiosos prandere ante
terram, Egregiè, nam ego etiam de levitate verbi debet
colligo ne longius abeam, ex sequenti dist. 5. can. ad. etiam
in quo dicitur: Mulier nisi purgationis dies transierint,
viro suo admisceri non debet: ubi non nisi consilium, seu
debitum ejusdem convenientiæ, & honestatis, & non
præcepti significatur, ut ipsemet Sanchez lib. 9. de matr.
disp. 22. n. 11. cum aliis merito docet. Rursus ex dist. 1.
cap. vestimenta: ubi Pontifex de vestibus Ecclesiasticis
sic dicit: quæ neque ab aliis debent contingi aut fieri nisi
à sacerdotibus. Quem textum expendens Suarez de
Euch. disp. 81. sect. 8. §. Tertium exemplum, sic habet Quæ
verba, aut præceptum non continent, quia illud verbum (non
debent) non videtur in rigore significare obligationem
sed decentiam quandam (aut non intelliguntur, &c. Et ip-
sæ sacris quidem litteris per idem verbum debet conve-
nientiam, decentiamque notari, solemne est: Matth. c. 3.
Ego à te deligo baptizari, & tu venis ad me, Ioannis

13. & vos debetis alter alterius lavare pedes, Tobia
Te non debemus dignitate ire à nobis: & similia.
§ 4. Neque urget secunda ratio, quatenus
docet, si illa verba quamprimum confiteatur, non
tinent præceptum idem fore dicendum de aliis
præceptis, quæ sub hac forma indiciuntur & de
de illo annuæ confessionis, semel in anno confiteatur.
Non urget, inquam, nam cetera præcepta præter
hac forma, si gravitatem mortalem continent
esset ex verbi, sed vel ex materiæ gravitate, vel ex
cetera pœna, ex aliis capitibus: de quibus quæ
sunt signa prohibitionis mortalis, disputatur in
de legibus, & nos aliqua afferemus in 3. Opus. de
sacram. Missæ, lib. 3. cap. 1. §. 8. Id, quod etiam patet
eodem exemplo allato à Delugo de annuæ confis-
sionis quæ & ex se est res multum gravis, & habet adeo
gravem pœnam. Alioquin (sunt verba citati Can-
on. Omnis utriusque sexus) & vivens ab Ecclesia
arceatur, & mortuus Ecclesiastica careat sepultura. In
autem nostro, nec ulla proflus additur pœna, nec
ejus materia admodum gravis bene perpendendi
ret. Quid enim magni ponderis habet, ut qui per
Contritionem communicavit, atque adeo pie pro
quæ confetur esse in statu gratiæ, tam citò ad
rium confugiat, solum ut subdat clavibus illa pœna,
quæ, iam sive Contritione, sive ex Sacramento
suscipiente esse remissa supponuntur. Præterea
ne ullo inconvenienti, suo tempore: solum quia
filio bono, sanctoque statim in reverentiam Sacra-
peracti. Id quod indicare dumtaxat rectè voluit Triden-
tinum. Verum contra nostrum institutum hæc
quantulum spatiosos esse, sit satis.

§ 5. Demum igitur superesset hic discutendum,
hoc Tridentini dictum intelligatur de Sacerdote
habente copiam Confessoris, sed ex mera malitia, sine
fessione, celebrante. Item, an de Sacerdote qui post
ceptam Missam recordatur se esse in peccato mortali.
Præterea an de Sacerdote peccante intra ipsam Missam
& de aliis similibus casibus. Ut etiam ad quod tempus
se extendat illud quamprimum, ad duos, ad tres, ad
resne dies quæ omnia fuscè apud Doctores in quibus
nem adducuntur apud Delugo de Euch. disp. 14. sect. 1.
Sed quoniam nos probabilè duximus, hoc non esse
consilium; illa querere superfluum existimamus: non
enim verbo quæstiones omnes amputavimus: ad
ex obligatione teneris.

§. VII. Quando debet elici actus Contritionis ab eo
Laico, sive Sacerdote, qui urgente necessitate,
sine confessione ad Eucharistiam accedit.

§ 6. DE Laico non difficultas; satis enim est si
deciat immediatè ante ipsam sumpcionem, seu
sumptio, seu manducatio substantialiter sit cum cibo
deglutimus, seu trahimus, non autem dum ille est
ore quando solum initiativè est sumptio; ideo proba-
bilitatem puto, satis esse, si actus contritionis fiat
in ore habetur Sacratissima Hostia. ita Delugo de Euch.
disp. 12. sect. 2. n. 29. Hurtadus de Euch. disp. 8. diff. 1.
aliique. Certum tamen est peccare eum, qui sine deter-
minatione eliciendum Contritionis, accedit: de-
inde mutatur se iustificet. Imò addo eum; qui
intentione se per contritionem iustificandi intra illam
morulans, quæ Sacratissima Hostia est in ore, commu-
nat, difficulter non peccaturum: quia in magnam pec-
culum actum contritionis eo brevi tempore non
ciendi, se volens conicit. Vbi tamen erit de deum
in aliquo rato casu, quo receptus in ore Christus de-
minus fortè ipso divino tactu peccatricem illum
mam illuminare, atque convertere non dedignabitur.
§ 7. De Sacerdote videtur maior aliqua difficultas
si post inceptam Missam, se esse macula mortali
dam recordatur. Respondeo tamen facile ex Delugo
disp. 14. de Euch. sect. 6. numero 134. debere ad
eorum

contritionis elicere ante consecrationem, & aptissimum tempus iudico dum est in *Memore* si peccati recordetur ante illam, si vero post consecrationem peccatum in mentem veniat; satis erit, si se se conterat immediate ante consumptionem. Ratio utriusque est, quia praeceptum exilendi in gratia urget quando conficitur, & quando suscipitur Sacramentum.

38. Dices. At Sacerdos post consecrationem, ante consumptionem, necesse habet tangere Sacratissimum Christi corpus. Respondeo, quamvis aliqui in peccato mortali illud attingere, mortale propter irreverentiam esse autem: probabilis tamen est cum *Hutt. de Euchar.* disp. 9. diff. aliisque, non esse, nisi ad summum veniale. Ratio est, quia non est censenda tanta irreverentia, ut ad mortale peringat.

39. Confirmatur, quia quamvis nonnulli cum *Layman. lib. 15. cap. 5. num. 3.* asserant Sacerdotem mortali crimine deceptum mortaliter delinquere, si Eucharistiam Fidelibus portat; tamen aliqui meriti id negant ut *Valq.* quem citat de sequitur *Delugo disp. 18. de Sacramento. in com. sect. 9.* quia tunc Sacerdos non conficit Sacramentum, sed solum dispensat consecratum, ad quod tanta dignitas nequaquam requiritur. Idemque est de Diacono, quando ex speciali Sacerdotis commissione Sacramentum Eucharistiam aliis potigit: siquidem tunc non conficit, sed solum dispensat. Si ergo probabile id est, quanto magis probabile fiet mortalem culpam non esse, solum attingere?

§ VII. De eo qui ante Communionem recordatur peccati indirecte absoluti.

60. Consideretur, exempli gratia, quis rite peccata, qui tamen ad confessionem in mentem redit aliquid grave à se commissum, quod, ex inculpata oblivione, confessori non aperuit & hinc obligabitur sub mortali, ante Communionem praemittere actum Contritionis, si ei desit copia Confessarii. Rursus obligabitur, si Confessorem in promptu habeat, talis peccati oblii confessionem ante eandem Communionem praemittere: Vel si non habeat, solumne urgente necessitate, an vero etiam, illa non urgente, communicare poterit.

61. Ad primum: ex *Delugo disp. 14. de Euch. §. sect. 6. de n. 12.* si dolor, sub quo facta fuit huiusmodi confessio, non fuit universalis de omnibus peccatis, vel ex motivo universali, quod se extenderet ad hoc etiam peccatum, certum videtur, quod debeat elicere actum contritionis involventis hoc peccatum: siquidem, hoc non dicit retractatū, non potuit, ne indirecte quidem remitti, neque adeo remanet in poenitente necessitas se iustificandi. At si fuit universalis, vel ex motivo universali, non obligabitur ad novum contritionis actum: quia jam statim gratia per remissionem indirectam praedicti peccati oblii, & directam aliorum, quae fuerunt Confessori manifestata, recuperavit.

62. Ad secundum: propter eandem rationem, primo aspectu, videtur nec obligari ejusmodi poenitentem ad praemittendam confessionem, nec indigere necessitate urgenti, ad hoc, ut sine confessione communicare possit: praemittere enim confessio, ut dignitatem gratiae communicatus acquirat: hic autem per confessionem praedictam gratiae ornatum obtinuit: & ex alia parte praeceptum de praemittenda confessione ante Communionem, jam observavit. Hoc ergo peccatum, quod venturi de novo fuit oblatum, suo tempore, post praedictam Communionem, subdi clavibus ab ipso poterit. Sanè, ita primò, ut dixi, aspectu, ex vi argumenti, dicendum esset. Et ita probabile esse docet novissime *Hier. Fer. d. p. de scand. tora. q. 80.* adducto etiam pro se P. Corneio: poterat item adducere Reginaldum & Praepositum, quos eos reprobandos, adducit *Diana* loco mox citando: nisi obstitaret praxis Fidelium, ex qua colligitur cum *Delugo ibid. 3. num. 116.* praeceptum de

praemittenda ante Communionem confessione, non esse solum de praemittenda confessione integra formaliter, sed etiam, uti advertimus, materialiter. Adde cum opinionem fuisse expunctam ut refert *Diana p. 9. tract. 3. re. sol. 4.* in *Indice Expurgatorio Hispanico à Corneio.* Imò per edictum particulare reprobata, ut refert *Carpenlis* apud *Dianam ibid.* Quis igitur contra hanc censuram ire securus velit.

63. Solum eos liberandos à praemittenda confessione talis peccati oblii censeo, qui vel actu celebrant, vel ante altare ad linteum communicaturi expectant: hos enim, etiam si nullam notam infamiae incurant; non obligo ad recedendum, quamvis brevi revertiuros. Sic *Henric. & Victoria* apud *Fagund. 3. Eccl. praecip. lib. 3. cap. 9. num. 14.* Ratio est, quia ex una parte irreverenter se gerent inchoatam quasi actionem, sine clara necessitate, relinquendo: sicut non bene moratè se gereret, qui invitatus à Rege, ubi sedit ad mensam, vellet, vel ad breve tempus, recedere: & ex alia parte, non apparet clara necessitas: quia hic jam est iustus, benèque dispositus propter absolutionem indirectam talis peccati. Et adverte quod idem non tenebitur actum contritionis tunc elicere: quia jam, ut diximus, iustus est: solum igitur habeat voluntatem illud oblium suo tempore clavibus subdendi.

§ IX. An peccata negativè dubia sint ante Communionem, necessariò Sacerdoti aperienda.

64. Quale sit hoc dubium negativum, dixi in *Methodo Confessionis, lib. 2. cap. 1. §. 3.* Et quidam esse huiusmodi peccata mortalia dubia necessariò clavibus subiicienda *ibid. num. 14.* resolvimus: ubi solum scrupulosos, & timoratos excusavimus, quia pro his peccata dubia pro nullis habenda sunt. Quoniam igitur ante Communionem sunt manifestanda Sacerdoti omnia ea peccata, quae necessariò clavibus subdenda sunt, cum talia sint peccata dubia, erunt etiam & ipsa ante Communionem, aperienda: esto pariter à tali onere eximi debeant praedicti scrupulosi. Dixi (*ex posteriore sententia*) nam in priore docente, dubia peccata non esse sub obligatione confitenda, haec praesens quaestio locum non habet, si enim ea non essent absolute confitenda, nec essent confitenda ante Communionem.

65. Verum negari non potest omnes Auctores sentire in aliquo casu ad id non teneti habentes aliquod peccatum dubium. Nimirum, cum deponitur dubium: vel ex probabilibus rationibus, aut etiam ex aliqua ignorantia invincibili.

66. Sed obijciat contra hanc limitationem: Nam si in aliquo casu non tenemur ante sumptionem Eucharistiae peccata dubia fateri, sequitur, quod neque absolute obligamur eadem clavibus subiicere: quod tamen falsum censetur, tum ex universali praxi Fidelium, tum ex efficacibus rationibus aliis in *Methodo Confessionis* à nobis allatis. Respondetur tamen sequelam esse falsam, eo quod in eo casu, in quo deponitur dubium, accedimus ad Eucharistiam sine ullo dubio.

67. Obijciat iterum, quia si quis dubius aliquis peccati mortalis recipere Eucharistiam, etiam si deponat dubium, exponit se periculo peccandi mortaliter, si forte re ipsa illud peccatum ipsi dubium, sit coram Deo certum: quia irreverenter se geret. Sed responderi potest hanc non fore irreverentiam mortalem, quia non est contra dispositionem requisitam à S. Paulo dum dicit. *Probat autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.* &c. quam dispositionem Tridentinum *sess. 13. cap. 7.* explicat de peccatis, quorum quis sibi conscius est qualia non sunt dubia praedicte, deposito dubio. Quod autem major reverentia sit, ea dubia ante Communionem confiteri, sanè fatemur, sed non obligari nos totam, possibilem reverentiam ad hoc Sacramentum asserre. *supra §. 4. n. 9.*

68. Addimus deinde, hoc esse verum; non solum

F 4 cum